

SKÖTSEL UNDER GARANTITIDEN

UMEÅ KOMMUN

PARKSKÖTSELBESKRIVNING.....	3
A. Utemiljö allmänt	3
A.1 Renhållning.....	3
A.2 Vegetationsytor.....	3
A.3 Hårdgjorda ytor.....	3
A.4 Tillsyn, riskkontroll och rapportering.....	4
B. Gräsbesådda ytor	4
B.1 Bruksgräsmatta	4
B.2 Äng	5
B.3 Högvuxen gräsyta.....	5
B.4 Extensiv gräsyta	6
B.5 Hybridgräsyta	6
B.6 Grästörv	7
C. Planteringsytor.....	8
C.1 Bruksbuskage.....	8
C.3 Extensivt buskage	9
C.4 Klippat häck.....	10
C.5 Sommarblommor.....	11
C.6 Urna.....	12
C.7 Perenner.....	13
C.8 Klätterväxter	14
C.9 Sedumtak	14
D. Träd.....	15
D.1 Träd i hårdjord- och grönyta	15
D.2 Solitärbuske.....	17
E. Trädbevuxen naturmark och skog.....	17
E.1.1 Tillsyn enligt A.4	18
F. Vattenanläggning	18
F.1 Damm och dagvattendike.....	18
F.2 Brunn, trumma, trumöga.....	18
F.3 Fontän, pumpanläggning.....	19
G. Hårdgjord yta.....	19
G.1 Grusyta.....	19
G.2 Asfaltsyta.....	20
G.3 Sandyta	20
G.4 Flis/barkyta	21
G.5 Sten- och plattbelagd yta	21
G.6 Trappa	22
G.7 Trall /Trädäck	22
H. Markutrustning.....	23
H.1 Fallskyddsplattyta eller Gjuten fallskyddsyta.....	23
H.2 Lekutrustning, se K Lekplats	23
H.3 Fast parksoffa, bord och bänkbord	23
H.4 Lös parksoffa	24
H.5 Hundlatrin	24
H.6 Papperskorg	25
H.7 Konstverk och monument.....	26
H.8 Uppsättnings- och nertagningsarbete	26
K. Lekplats	26
K.1 Tillsyn	26
K.2 Sanering	26
(K.3) Klottersanering	26
K.4 Reparationer.....	27
K.5 Slipning.....	27
L. Vägslåtter.....	27
L.1 Generellt.....	27

(M.) Kompletterande arbeten, tilläggsarbeten29

PARKSKÖTSELBESKRIVNING

Skötselbeskrivningen utgår från ytbeteckningarna i parkkartan. Under rubrikerna beskrivs först hur ytan ska se ut och vad den bör ha för funktioner. Vidare beskrivs de skötselmoment som krävs för att ytan ska uppfylla dessa mål. Varje huvudskötselmoment kan delas upp i delmoment. Skötselbeskrivningen innefattar förutom ytor även träd, utrustning och övriga arbeten som kan komma att bli aktuella. Koder markerade med parantes () ingår ej i kontinuerlig skötsel. All text under huvudrubrik A. Utemiljö allmänt gäller för samtliga beskrivna ytor i tjänstebeskrivningen. Denna beskrivning följer pyramidregeln. Det som anges i överrubriker gäller för alla underrubriker. Exempelvis gäller det anges under B även för B.1 och B.1.1. Alla arbetsmoment ska utföras av personal varav minst hälften har slutfört utbildning med inriktning mot park och trädgård eller TCYKs gröna kort minst 2 relevanta steg.

A. Utemiljö allmänt

A.1 Renhållning

Det är viktigt att upphandlad utemiljö alltid upplevs som välstädade och rena. Städning är därför ett övergripande arbetsmoment som gäller för samtliga upphandlade prissatta objekt. Städning utförs kontinuerligt vilket innebär att en del ytor måste städas dagligen vissa tider på året. Främmande föremål avlägsnas. Skräpet samlas direkt i säckar eller liknande och borttransporteras inom ett dygn. Efter denna behandling skall det städade området vara rent och hålla föreskriven kvalitet. Med skräp avses även nedfallna grenar, kvistar och döda djur.

A.1.1 Vår- och höstrengöring

Gäller för samtliga upphandlade objekt. Erforderlig del av ytan borstas, sopas eller räfsas. Upptagning av sandningssand ingår ej. Arbetet skall vara avslutat före 31 maj respektive 15 november.

Gällande höststädning -lövhantering kan detta moment behöva upprepas flertalet gånger beroende på när löven faller ner. Entreprenör ska skriftligt anmäla till beställare när entreprenör anser att all höststädning och lövhantering är avslutad.

A.2 Vegetationsytor

Där så erfordras för arbetets genomförande åligger det entreprenör att flytta tillfälligt hindrande föremål såsom lösa möbler, leksaker, cyklar mm. Ytor och vegetation får ej skadas av entreprenörens arbete och skötselinsatser. Skulle skada ändå ske, ska entreprenör anmäla detta till beställare och ersätta tex plantera nya växtmaterial av likvärdig kvalitet, ålder och sort. Åtgärder ska ske i samråd med beställare och godkänns av densamma innan planteringen utförs. Vid skador på träd bedöms dessa enligt bilagan "Vitesmall för skador på träd.". Gällande ogrärensning ska denna ske manuellt. Termisk eller kemisk ogräsbekämpning är inte tillåten. Allt bortrensat material ska omedelbart borttransporteras.

A.3 Hårdgjorda ytor

Ogrärensning sker manuellt eller termiskt. Kemisk ogräsbekämpning är inte tillåten. Vid ogrärensning på annat sätt än manuellt är endast termisk ogräsbekämpning med hetvatten och skum tillåten. Metoden får användas på ytor där inte något planterat växtmaterial finns eller där stenmaterial

finns som inte tål denna typ av behandling. Allt bortrensat eller dött växtmaterial efter bekämpning manuellt eller termiskt ska omedelbart borttransporteras.

A.4 Tillsyn, riskkontroll och rapportering

Uppdraget innefattar tillsyn och kontroll av hela entreprenadområdet med avseende på risker för allmänheten eller andra nyttjare, risker för utförare som t.ex. riskträd, lekutrustning, illegalt nyttjande av kommunal parkmark som t.ex. materialupplag, komposter, vandalisering, uppställning av fordon m.m. Entreprenör skall skriftligt via kommunens felanmälningsystem kontakta beställare gällande upptäckta risker eller illegalt nyttjande av kommunal mark, parkmark. Vid eventuella skador eller fel som innebär risk för tredje person ska entreprenör utföra skyddsåtgärder omedelbart. Det är entreprenörens ansvar att genast rapportera in fel i samband med kontinuerlig tillsyn.

Uppdraget innefattar även att rapportera till beställaren om förekomster av invasiva arter upptäcks inom entreprenadområdet.

B. Gräsbesådda ytor

B.1 Bruksgräsmatta

Betecknar robust gräsyta som ska tåla att användas för lek, bollspel, vistelse mm. Den ska ha ett värdat utseende. Ytan ska vara rena från skräp och andra främmande föremål. Gräs får inte bilda strängar och högar efter klippning. Alla intilliggande ytor som exempelvis asfalt eller grusyta ska efter klippning vara helt fria från grässpill.

B.1.1 Gräsklippning

Gräset får inte överstiga ca 10 cm och ej understiga 4 cm på någon del av gräsytan.

B.1.1.1 Städning före klippning

Gräsytan skall före klippning städas från grenar, stenar och andra främmande föremål.

B.1.1.2 Borttagning av grässpill

Gräs som hamnar på ytor utanför gräsytan som till exempel på gångar, trottoarer, plattlagda ytor och vägar, tas alltid bort omedelbart efter utförd klippning.

B.1.2 Putsning

Puts kring kanter och hinder där maskinell klippning ej är möjlig utförs efter varannan klippning. Puts mot trädstammar utförs en gång per säsong i början av augusti. Lingräsrojare får ej användas mot trädstammar.

B.1.3 Lövhantering

Löv på gräsytor mals ner i samband med gräsklippningen på hösten. Detta moment kan behöva upprepas flertalet gånger beroende på när löven faller ner. Mängden nermalda löv får inte påverka grässets vitalitet negativt. Lövansamlingar som ej går att mala ner krattas ihop och borttransporteras. En mindre mängd löv kan krattas in i buskage belägna på gräsytor som gröngödsling under förutsättning att buskagets vitalitet inte påverkas negativt.

(B.1.4) Gödsling

Gödsling utförs med jämn fördelning över hela ytan. 3 kg klorfritt fullgödselmedel (NPK) per 100 m² tillförs.

B.1.5 Bevattning

Vattning av etablerad gräsmatta ska ske när risk för torkskador föreligger.

B.2 Äng

Betecknar yta som i första hand ska ge vacker ört- och gräsväxt. Den ska ge blomning och spontan frösådd. Ytan ska ha ett naturpräglat utseende med varierande biotoper för växter och djur. Ej avsedda för lek och spel före slåttern.

B.2.1 Ogräsbekämpning

Ogräsbekämpning ska göras genom att ettårigt fröogräs klipps ned innan de vuxit upp och samlat energi samt innan fröer bildas och mognat (10 centimeter klipphöjd). Särskilt besvärliga arter som exempelvis tistlar, kvickrot, lupiner, jätteloka, jättebalsamin, skräppa, nässlor och kirskaål bör dessutom avlägsnas för hand, med roten.

B.2.2 Slåtter

Ängsytan slås en gång per år med början 1 augusti och slåttern skall vara avslutad senast 15 september. Ängsytans växtlighet ska efter slåtter ska vara 4–15 cm.

Slåtter ska utföras med skärande redskap så som lie, knivslåttermaskin eller slåtterbalk. Det går också att använda röjsåg med välslipad gräsklinga. Nylonsnöre får aldrig användas eftersom denna sliter sönder växterna.

B.2.2.1 Städning före slåtter

Gräsytan skall före slåtter, städas från grenar, stenar och andra främmande föremål.

B.2.2.2 Borttagning av avslaget material

Allt hö/klipp ska efter slåtter tas bort.

Gräs som hamnar på ytor utanför gräsytan som till exempel på gångar, trottoarer, plattlagda ytor och vägar, tas alltid bort omedelbart efter utförd klippning.

B.2.3 Putsning

Puts vid hinder (exempelvis träd, buskage, vägtunnlar, stolpar och annan markutrustning) utförs i samband med slåttern. Lingräsrojjare får ej användas mot trädstammar.

B.3 Högvuxen gräsyta

Betecknar yta som ger ett grönt intryck med eventuella inslag av örter. Ytan ska ha ett naturpräglat utseende med varierande biotoper för växter och djur. Ej avsedda för lek och spel före slåtter. Det avslagna gräset får inte bilda strängar.

B.3.1 Slåtter

Högväxt gräs slås en gång per år med början 1 augusti och slåtern skall vara avslutad senast 15 september. Efter utförd slåtter får vegetation vara 40–100 mm. Gräset får ligga kvar.

B.3.1.1 Städning före klippning

Gräsytan skall före klippning, städas från grenar, stenar och andra främmande föremål.

B.3.2 Putsning

Puts vid hinder (exempelvis träd, buskage, vägtunnlar, stolpar och annan markutrustning) utförs i samband med slåtern. Lingräsrojjare får ej användas mot trädstammar.

B.3.3 Slåtter av högväxt gräsyta som nyttjas som pulkabacke

Markerade högväxta gräsytor som vintertid fungerar som pulkabackar ska skötas så att sly äldre än en årstillväxt inte förekommer. Gräsytan slås en gång per år med början 1 augusti och slåtern skall vara avslutad den 15 september. Slyröjning ska ske årligen mellan 15/9–15/10. Gräset och ettårigt sly får ligga kvar. Efter utförd slåtter får vegetation vara max 10 cm över befintlig markyta. Detta för att undvika att vassa träddelar sticker upp ovan snötäcket vintertid.

B.4 Extensiv gräsyta

Betecknar gräsyta som ofta angränsar gc-väg, stig eller annat stråk som klipps 2 ggr/år. Ytorna ska vara rena från skräp och andra främmande föremål.

B.4.1 Slåtter

Extensiva gräsytor slås 2 gånger per år i juni och augusti. Gräset får ligga kvar. Efter utförd slåtter får vegetation vara max 10 cm över befintlig mark.

B.4.2 Putsning

Puts vid hinder (exempelvis träd, buskage, vägtunnlar, stolpar och annan markutrustning) utförs i samband med slåtern. Lingräsrojjare får ej användas mot trädstammar.

B.5 Hybridgräsyta

Betecknar gräsyta som är en kombination av konstgräs och bruksgräs. Hybridgräsytan ska tåla att användas för lek, bollspel, vistelse mm. Den ska ha ett vårdat utseende. Ytan ska vara ren från skräp och andra främmande föremål. Gräs får inte bilda strängar och högar efter klippning. Alla intilliggande ytor som exempelvis asfalt eller grusyta ska efter klippning vara helt fri från grässpill.

B.5.1 Gräsklippning

Gräset får inte överstiga ca 10 cm och ej understiga 4 cm på någon del av gräsytan.

B.5.1.1 Städning före klippning

Gräsytan skall före klippning, städas från grenar, stenar och andra främmande föremål.

B.5.1.2 Borttagning av grässpill
Gräs som hamnar på ytor utanför gräsytan som till exempel på gångar, trottoarer, plattlagda ytor och vägar, tas alltid bort omedelbart efter utförd klippning.

B.5.2 Putsning
Puts kring kanter och hinder där maskinell klippning ej är möjlig utförs efter varannan klippning. Puts mot trädstammar utförs en gång per säsong i början av augusti. Lingräsrojare får ej användas mot trädstammar.

B.5.3 Lövhantering
Löv på gräsytor mals ner i samband med gräsklippningen på hösten. Detta moment kan behöva upprepas flertalet gånger beroende på när löven faller ner. Mängden nermalda löv får inte påverka grässets vitalitet negativt. Lövsamlingar som ej går att mala ner krattas ihop och borttransporteras. En mindre mängd löv kan krattas in i buskage belägna på gräsytor som gröngödsling under förutsättning att buskagets vitalitet inte påverkas negativt.

(B.5.4) Gödsling
Gödsling utförs med jämn fördelning över hela ytan. 3 kg klorfritt fullgödselmedel (NPK) per 100 m² tillförs.

B.6 Grästorv

Betecknar robusta gräsytor som ska tåla att användas för lek, bollspel, vistelse mm. De ska ha ett vårdat utseende. Gräs får inte bilda strängar och högar efter klippning vid normala tillväxtförhållanden. Ytor ska vara rena från skräp och andra främmande föremål

B.6.1 Gräsklippning
Gräsytan skall före klippning, städas från grenar, stenar och andra främmande föremål. Första klippningen ska ske när grästorven rotat sig och nått en höjd av 8–10 cm. Känn efter om den rotat sig genom att efter 2–3 veckor efter utrullning försiktigt dra i gräset. Sitter det fast i jorden så har rötterna börjat tränga ner i jorden. Klipphöjd vid första klippning 5–6 cm. Därefter gäller för klippning att gräset inte får överstiga ca 10 cm och ej understiga 4 cm på någon del av gräsytan. Där risk finns för att gräs som ligger kvar kan komma att skada underliggande vegetation, skall det slagna gräset tas bort. Uppstår ansamlingar av gräs skall dessa omedelbart samlas upp och borttransporteras. Puts kring hinder och kanter utförs efter varannan klippning. Puts mot trädstammar utförs en gång per säsong i början av augusti. Lingräsrojare får ej användas mot trädstammar.

B.6.2 Lövhantering
Löv på ytor mals ner i samband med gräsklippningen på hösten. Där mängden löv är för stor för att malas ner skall löv räfsas ihop och omedelbart borttransporteras. Gällande lövhantering kan detta moment behöva upprepas flertalet gånger beroende på när löven faller ner.

B.6.3 Gödsling
Efter tre till fyra veckor eller när grästorven etablerat sig, ges 3 kg klorfritt fullgödselmedel (NPK) per 100 kvm. Vattna ner gödseln ordentligt. (NPK 20-3-9 /

21-3-10). Första gödsling i slutet av maj, andra gödsling i slutet av juli. Tredje gödselgivan ska ske i slutet av augusti då med NPK 11-5-18. Därefter utförs gödsling årligen enligt ovan angiven mängd och sort med jämn fördelning över hela ytan. Entreprenören ansvarar för att skriftligt dokumentera och avrapportera utförd gödsling till beställaren vid varje kontrolltillfälle.

A.3.5 Bevattning

Vattning av grästorv ska påbörjas snarast efter anläggning och första veckan ska jorden hållas fuktig hela tiden (torven ska vara genomvattnad och kännas tung). Vattningstiden under första veckan efter anläggning bör vara cirka 1–3 timmar om dagen, beroende på väderlek. Om marken börjar bli för mjuk, bör man göra ett uppehåll en dag, och vid regn likaså. Under andra veckan, kan tiden minskas till cirka 1 timme per dag. När 3 veckor har passerat är den färdiga gräsmattan med största sannolikhet etablerad, och vattningen kan återgå till det normala, cirka 1–2 gånger per vecka. Året efter grästorven har etablerat sig ska den underhållsvattnas vid perioder av torka. Säkerställ att vattnet trängt igenom ordentligt efter varje vattning. Om marken blir mjuk eller om det regnar bör man hålla upp med vattningen.

C. Planteringsytor

C.1 Bruksbuskage

Betecknar buskar som har funktioner för lä eller rumsavgränsning. I vissa fall också avsedda för lek. Bruksbuskage är avsett att ha ett eller flera prydnadsvärden, som t.ex. blomning, höstfärg och/eller tilltalande form. Bruksbuskage ska utvecklas på för varje enskild art, typiskt växtsätt. Bruksbuskage ska vara slutna och upplevas vara utan naken jord. Buskage får ej förhindra funktionen på intilliggande yta som exempelvis sittplats, lekplatsyta, väg eller gång- och cykelväg.

C.1.1 Ogräsrensning

Bruksbuskage skall hållas fria från ogräs, annan oönskad vegetation, skräp och ris. Ogräsbekämpning skall ske före ogräsets blomning och frösättning och med sådan kontinuitet att ringa mängd ogräs förekommer vid varje rensning. Ogräsrensning skall ske i maj, juni, augusti och september. Första ogräsrensningen ska vara utförd innan sista maj. Växtmaterialet får ej skadas, upptagning av ogräs intill växterna görs för hand. Ogräs med pålrot grävs upp. Flerårigt rotoogräs får ej förekomma. Fröande ogräs får ej ligga kvar.

C.1.2 Kantskärning

Buskagets kant mot intilliggande gräsyta ska vara jämn. Gräs eller annan vegetation som från angränsande gräsyta växer in i buskaget, skall tas bort.

C.1.3 Luckring

Jorden ska luckras vid varje rensningstillfälle.

C.1.4 Putsning

I samband med ogräsbekämpningen tas avbrutna, skadade och döda grenar bort. Allt överblivet material borttransporteras inom ett dygn.

C.1.5 Lövhantering

Löv kan lämnas kvar i buskage som grüngödsling under förutsättning att buskagets vitalitet inte påverkas negativt. Löven ska myllas ner. Löv i buskage med barktäckning ska tas bort helt och borttransporteras.

(C.1.6) Bekämpning av sjukdomar och skadedjur

Det åligger entreprenören att rapportera vegetationens sundhetstillstånd och vid angrepp av skadedjur, svampar, virus och dylikt vidtagna åtgärder i samråd med beställaren.

C.1.7 Beskärning

Vid fast sittplats skall växtligheten beskäras så att sittfunktionen inte hindras och att fri passage medges fram till sittplats eller lektyta. Beskärning ska också ske så att funktionen av lekplatsyta eller annan yta intill buskaget upprätthålls. Vid gång- eller cykelbana ska beskärning ske så inget växtmaterial hänger ut över denna. I övriga fall utförs beskärningen så att det för växten karaktäristiska växtsättet inte förändras. Döda, sjuka eller skadade växtdelar tas bort. Fläxskador får ej förekomma.

(C.1.7.1) Föryngringsbeskärning

Beskärningsåtgärder utförs efter samråd med beställaren. Föryngringsbeskärning/nerskärning vidtages vid behov för att ge växten ett prydnadsvärde och för att återskapa ett karaktäristiskt växtsätt. Kraftig nerskärning görs tidigt på våren.

(C.1.8) Gödsling

Gödsling utförs jämnt fördelat över hela ytan med pelleterat höns gödsel (1dl/kvm) en gång/år. Gödsling ska svara utfört senast 15 juni.

C.1.9 Bevattning

Marken skall efter vattningen vara ordentligt genomfuktad. Större mängder än att vattnet hinner sjunka undan får ej tillföras. Om planteringsgropen/växtbädden är dåligt dränerad ska detta påtalas för beställare. Spridare och slang skall placeras så att inte olägenheter uppstår. Bevattning utförs om risk för torkskador är påfallande. Bevattning får inte ske under dagtid med starkt solsken och skall utföras på sådant sätt att växterna inte skadas.

C.3 Extensivt buskage

Betecknar buskage där marken täcks helt av buskarna. Extensiva buskage har framför allt tekniska funktioner som marktäckare och rumsavgränsare framför tillkommande prydnadsvärden. De förekommer ofta vid trafikleder.

C.3.1 Kantskärning

Buskagets kant mot intilliggande gräsyta ska vara jämn. Gräs eller annan vegetation som från angränsande gräsyta växer in i bruksbuskaget, skall tas bort.

C.4 Klippt häck

Betecknar buskar, högst två rader i bredd som regelbundet klipps till bestämd profil. Har en rumsavgränsande eller avskärmande funktion. Häcken ska ha en bredare bas än toppbredd om inte annat angivits.

C.4.1 Ogräsrensning

Klippta häckar skall hållas fria från ogräs, annan oönskad vegetation, skräp och ris. Ogräsbekämpning skall ske före ogräsets blomning och frösättning och med sådan kontinuitet att ringa mängd ogräs förekommer vid varje rensning.

Ogräsrensning skall ske i maj, juni, augusti och september. Första ogräsrensningen ska ske innan sista maj. Ogräs med pålrot grävs upp. Flerårigt rotoogräs får ej förekomma.

C.4.2 Kantskärning

Häckens buskagekant mot intilliggande gräsyta ska vara jämn. Gräs eller annan vegetation som från angränsande gräsyta växer in i häckbuskaget, skall tas bort

C.4.3 Putsning

Avbrutna, skadade och döda grenar tas bort.

(C.4.4) Bekämpning av sjukdomar och skadedjur

Det åligger entreprenören att rapportera vegetationens sundhetstillstånd och vid angrepp av skadedjur, svampar, virus och dylikt vidtaga åtgärder i samråd med beställaren.

C.4.5 Beskärning

Klippning av häck utförs så att häckens karaktäristiska utseende behålls. Toppbredden får aldrig vara större än basbredden. Vid fasta sittplatser skall växtligheten beskäras så att sittfunktionen inte hindras. Felriktade grenar justeras, döda, sjuka eller skadade växtdelar tas bort. Fläckskador får ej förekomma.

Häckklippning en gång om året, under JAS-perioden. Sommarbeskärningen ska vara en formklippning av årstillväxten.

Största avvikelse i höjd och bredd begränsas till 5 cm på 10 m längd.

(C.4.5.1) Föryngringsbeskärning

Beskärningsåtgärder utförs efter samråd med beställaren.

Föryngringsbeskärning/nerskärning vidtages vid behov för att ge växten ett prydnadsvärde och för att återskapa ett karaktäristiskt växtsätt. Kraftig nerskärning görs tidigt på våren.

C.4.6 Bevattning

Marken skall efter vattningen vara ordentligt genomfuktad. Större mängder än att vattnet hinner sjunka undan får ej tillföras. Om planteringsgropen/växtbädden är dåligt dränerad

ska detta påtalas för beställare. Spridare och slang skall placeras så att inte olägenheter uppstår. Bevattning utförs om risk för torkskador är påfallande. Bevattning får inte ske under dagtid med starkt solsken och skall utföras på sådant sätt att växterna inte skadas.

C.5 Sommarblommor

Betecknar utplanteringsväxter som tillför platsen ett förhöjt prydnadsvärde. De ska ge en upplevelse av färg och växtprakt samt ha en god tillgång på vatten och näring för att ge tillfredsställande utseende. Växterna planteras ut årligen.

C.5.1 Tillsyn, Putsning och ogräsrensning

Sommarblommor ses till, städas, putsas och rensas en gång/vecka. Jorden ska luckras vid varje tillfälle. Vissna blommor och avbrutna stjälkar tas bort. Ogräs avlägsnas. Gräs, som från angränsande gräsyta växer in i planteringen, ska tas bort. Gräskanterna ska hållas jämna.

C.5.4 Uppbindning

Erforderlig uppbindning utföres med för ändamålet avsett material av god kvalitet. Planteringsstödet ska fästas i växtbädden så att det står stadigt. Växtmaterial ska bindas till stödet så att växten inte rubbas ur sitt läge. Uppbindning hålls under kontinuerlig uppsikt och i gott skick. Uppbindningen justeras i enlighet med växtens behov. Växtstöd avlägsnas så snart växten inte behöver stödet.

(C.5.5) Bekämpning av sjukdomar och skadedjur

Det åligger entreprenören att rapportera vegetationens sundhetstillstånd och vid angrepp av skadedjur, svampar, virus och dylikt vidtagna åtgärder i samråd med beställaren.

C.5.6 Bevattning

Sommarblommor vattnas hela säsongen, 1 gång/vecka. All vattning rapporteras till beställaren via skriftliga protokoll som skickas till beställaren månadsvis. Om beställare hänvisar till digitalt systemstöd ska detta användas. Jorden skall efter vattningen vara ordentligt genomfuktad. Större mängder än att vattnet hinner sjunka undan får ej tillföras. Om planteringsgropen/växtbädden är dåligt dränerad ska detta påtalas för beställaren.

C.5.7 Gödsling

Gödsling utförs med en jämn fördelning över hela ytan. En första gödsling utförs i samband med iordningsställande, se C.5.8 iordningsställande. Därefter utförs gödsling med flytande gödselmedel, Bio Rika eller liknande, var 3:e vecka i samband med vattning. Dosering enligt rekommendation.

C.5.8 Iordningställande av planteringsyta och plantering

Ytan städas av och spadvänds samt gödsles med organisk gödsel och långtidsverkande konstgödsel. Om planteringsbäddens nivå är lägre än angränsande kant eller gräsyta ska ny roto-gräsfri jord (Hasselfors E-jord eller likvärdig) påföres så att planteringsbädden ligger 5 cm ovan avgränsade kant eller gräsyta.

Gräs, som från angränsande gräsyta växer in i planteringsytan, skall tas bort. Kanten mot ansade ytor kantskäres så att den blir jämn.

Planteringsförslag upprättas av beställaren. Sommarblommor tillhandahålls av beställaren. Växtmaterial hämtas efter avrop, på av beställaren angiven plats. I samband med leveransen besiktigas växtmaterialet av entreprenören, från detta tillfälle har entreprenören ansvaret för växtmaterialet. Plantering av sommarblommor ska vara utförd innan midsommarafton.

C.5.9 Borttagning

Borttagning av sommarblommor ska ske i en följd under samma vecka. Borttagningen ska vara utförd innan sista september.

C.6 Urna

Betecknar urna, kruka, låda och andra lösa eller fasta arrangemang för utplanteringsväxter. Urnan ska vara i god kondition för att optimal funktion och livslängd ska uppnås. Den ska vara hel och riktad. Ytskiktet ska vara rent.

C.6.1 Plantering, flyttning och förvaring

Beställaren tillhandahåller och planterar urnor inför transport. Utplanteringsväxter till fasta urnor tillhandahålls också av beställare. Planteringsförslag upprättas av beställaren. Transport av urnor på vår och höst bekostas av entreprenören. Urnor hämtas efter avrop och lämnas vid stadsträdgården på Forslunda 1. Plantering av sommarblommor och utplacering av urnor ska vara utförd innan midsommarafton.

C.6.1.1 Plantering av sommarblommor i fasta urnor.

Växtmaterial hämtas efter avrop, på av beställaren angiven plats. Transport av växter bekostas av entreprenören. I samband med leveransen besiktigas växtmaterialet av entreprenören, från detta tillfälle har entreprenören ansvaret för växtmaterialet. Fasta urnor töms på gammal jord till hälften. Ny U-jord, typ Hasselfors, fylls upp till en nivå med urnans kant samt gödslas med långtidsverkande konstgödsel. Jorden packas lätt. Efter påfyllning och lätt packning ska jordnivån vara ca 3 cm nedan urnans kant. Fyll därefter på med ytterligare jord så en kulle skapas i mitten av urnan som sedan avjämnas ut mot urnans kanter. Plantera växterna och vattna omgående efter plantering. Plantering av sommarblommor ska vara utförd innan midsommarafton.

C.6.2 Skötsel, Bevattning mm

Se Sommarblommor, C.5.1 – C.5.6 + C.5.9

C.6.3 Gödsling

Gödsling utförs med en jämn fördelning över hela ytan. Entreprenören har skyldighet att dokumentera och redovisa gödslingsåtgärder i samband med driftsmöten. En första gödsling utförs i samband med iordningsställande av beställaren. Gödsling utförs därefter med flytande gödselmedel, företrädesvis organiskt, för sommarblommor var 3:e vecka i samband med vattning. Dosering enligt rekommendation.

C.7 Perenner

Betecknar fleråriga örter, gräs och lökar. De ska ge god blomning och andra skönhetsvärden. Planteringen ska vara sluten och även vintertid ge ett välvårdat intryck.

C.7.1 Vår- och höstrengöring

Vår: Torkade fjolårsperenner trimmas ner i sektioner så det bildas ett täcke av torkat material i mindre bitar. Om mängden rester är för stort borttransporteras detta omgående efter nedtagning.

Höst: Allt skräp och främmande föremål avlägsnas. Löv och växtmaterial lämnas kvar. Arbetet skall vara avslutat före maj respektive oktober månads utgång.

C.7.2 Ogräsrensning

Perenner skall hållas fria från ogräs, annan oönskad vegetation, skräp och ris.

Ogräsbekämpning skall ske före ogräsets blomning och frösättning och med sådan kontinuitet att ringa mängd ogräs förekommer vid varje rensning.

Ogräsrensning skall ske i maj, juni, augusti och september. Första ogräsrensningen ska ske innan sista maj. Ogräs med pälrot grävs upp. Flerårigt roto-gräs får ej förekomma.

C.7.3 Kantskärning

Planteringskanten mot intilliggande gräsyta ska vara jämn. Gräs eller annan vegetation som från angränsande gräsyta växer in i planteringen skall tas bort.

C.7.4 Luckring

Jorden ska luckras vid varje rensningstillfälle.

C.7.5 Putsning

Perenner putsas vid varje rensning. Vissna blommor och avbrutna stjälkar tas bort.

(C.7.6) Bekämpning av sjukdomar och skadedjur

Det åligger entreprenören att rapportera vegetationens sundhetstillstånd och vid angrepp av skadedjur, svampar, virus och dylikt vidtaga åtgärder i samråd med beställaren.

C.7.7 Gödsling

Gödsling utförs med en jämn fördelning över hela ytan.

En första gödsling utförs i samband med första ogräsrensningen i maj med pelleterat höns gödsel. Dosering enligt gödseltillverkarens rekommendation. En andra gödsling utförs vid sista rensning i augusti med höst gödsel enligt gödseltillverkarens rekommendation.

C.7.8 Bevattning

Bevattning utförs så god etablering och tillväxt uppnås. Om risk för torkskador är påfallande skall vattning utföras på sådant sätt att växterna inte skadas. Marken skall efter vattningen vara ordentligt genomfuktad. Större mängder än att vattnet hinner sjunka undan får ej tillföras.

Om planteringsgropen/växtbädden är dåligt dränerad ska detta påtalas för beställaren. Spridare, slang eller annan bevattningsutrustning skall placeras så att inte olägenheter uppstår för brukare av ytan.

C.8 Klätterväxter

Betecknar slingrande och klättrande växter på spaljéer, hus, väggar med mera. Växterna ska se frodiga och välutvecklade ut. De ska utvecklas och klättra/slingra så de utbreder sig jämnt över klätterstöd eller avsedd klätteryta. Klätterväxter på fasader får inte täcka fönster och dörrar.

C.8.1 Ogräsrensning

Manuell ogräsbekämpning

Området runt klätterväxten skall hållas fria från ogräs och annan oönskad vegetation tills den etablerats sig. Jord hålles ogräsfri i hela planteringsytan där klätterväxten är planterad. Ogräsbekämpning skall ske före ogräsets blomning och frösättning och med sådan kontinuitet att ringa mängd ogräs förekommer vid varje rensning. Första ogräsrensningen ska ske innan sista maj. Fröande ogräs får ej ligga kvar. Rens och skräp krattas upp och borttransporteras omgående.

C.8.2 Putsning

Avbrutna, skadade och döda grenar tas bort. På lövträd tas stam- och rotskott bort senast den 30 augusti.

C.8.3 Uppbindning

Uppbindning hålls under kontinuerlig uppsikt och i gott skick. Uppbindningen justeras i enlighet med växtens behov. Uppbindningsband eller liknande får aldrig skada växten.

C.9 Sedumtak

System som kännetecknas av en täckande vegetation dominerad av fetblad. Ska skapa förutsättningar för ekosystemtjänster på tak. Skötseln syftar till att stötta och gynna vegetationssystemet så att funktionen upprätthålls. Arbetet ska utföras enligt Arbetsskyddsstyrelsens föreskrifter (AFS) för arbete på tak.

C.9.1 Ogräsrensning

All vedartad vegetation som gror på taket och dess rotsystem ska avlägsnas. Inga rötter från dessa får vara kvar. Även övrig frö- och roto-gräs samt gräsetablering ska avlägsnas.

C.9.2 Bevattning

Bevattning ska ske vid torkperioder under maj-augusti. Vid bevattning ska sedumtattan genomvattnas en gång per vecka. Rotblöta kräver ca 30 liter vatten per kvm.

C.9.3 Gödsling

Gödsling ska utföras enligt sedumleverantörens anvisningar.

D. Träd

Träd ska vara vitala och ej utgöra oacceptabel risk att vistas vid. De ska bidra med ekosystemtjänster och ska utvecklas på ett för art och sort karaktäristiskt sätt samt få möjlighet att bli gamla. Träd ska fungera i stadens infrastruktur.

D.1 Träd i hårdgjord- och grönyta

Betecknar träd som står i hårdgjord- och gräsyta och i annan mark som angränsar till exempelvis vid gator, gång- och cykelvägar, torg och parkeringsytor. Varje enskilt träd är viktigt för helhetsintrycket. Trädens grenar får inte vara siktskymmande eller utgöra ett hinder exempelvis för belysning eller trafikanter på väg, samt gång- och cykelväg.

D.1.1 Marktäckning

För träd i grönytor ska täckning ske med 50–100 millimeter flismaterial med fraktionsstorlek 30–50 millimeter i en radie av minst 500 millimeter runt trädet. Vid höstplantering läggs flis ut efter midsommar säsongen därpå och vid vårplantering läggs flis ut under hösten.

D.1.2 Ogräsrensning

Ytor runt trädstammarna, med öppen jord, markgaller, barktäckta eller andra hårdgjorda material ska vara rena från ogräs och annan oönskad vegetation. Ogräsbekämpning skall ske före ogräsets blomning och frösättning och med sådan kontinuitet att ringa mängd ogräs förekommer vid varje rensning. Upptagning av ogräs intill träden görs för hand, lingräsrojjare, kemisk eller termisk metod får ej användas. Ogräs med pålrot grävs upp. Flerårigt rotojräs får ej förekomma. Ogräsrensning ska ske två gånger per säsong i maj och augusti.

D.1.3 Trädstöd och Uppbindning

Justering av trädstöd och dess uppbindning ska ske så att de inte skadar träden. Uppbindning av unga träd får inte vara kvar längre än två år efter planteringstillfället. Efter två år tas uppbindningsanordningarna bort om inte annat överenskommit. Trädstöd avlägsnas och borttransporteras.

(D.1.4) Bekämpning av sjukdomar och skadedjur

Det åligger entreprenören att rapportera vegetationens sundhetstillstånd och vid angrepp av skadedjur, svampar, virus och dylikt vidtagna åtgärder i samråd med beställaren.

D.1.5 Bevattning

Träden vattnas en gång per vecka under första växtsäsongen och en gång varannan vecka under växtsäsong två och/eller tre. All vattning rapporteras till beställaren via skriftliga protokoll som skickas till beställaren månadsvis. Vattensäcken placeras antingen på trädstammen eller på trädstödet. Om marken lutar ska vattensäcken stå på den högsta punkten, så att vattnet rinner mot trädet.

- Ungträd/solitärbuskar (träd/buskar mindre än 3 meter höga): 1 st vattensäck = 75 l.
- Träd, stamomkrets 16–18 och 18–20: 2 st vattensäckar = 150 l.
- Träd, stamomkrets 20–25: 3 st vattensäckar = 225 l.
- Träd, stamomkrets större än 20–25: 4 st vattensäckar = 300 l.
- Flyttade träd bevattnas utifrån stamomkrets (se respektive trädkvalitet).

- Flerstammiga träd (höjd 125–200 cm): 1 st vattensäck = 75 l.
 - Flerstammiga träd (höjd 200–500 cm): 2 st vattensäckar = 150 l.
- (Flerstammiga träd har minst tre stammar som förgrenas max 40 cm ovanför marknivån.)

Antal bevattningar för respektive datumintervall	1–14 maj	15–31 maj	1–14 juni	15–30 juni	1–14 juli	15–31 juli	1–14 aug	15–31 aug	1–14 sept	15–30 sept
Vattningar växtsäsong 1		XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX
Vattningar växtsäsong 2 och/eller 3		X	X	X	X	X	X	X	X	x

Att kontrollera vid bevattning:

- Kontrollera vattensäckarnas funktion, så att dom inte är täta i botten. Vattnet ska droppa ur säckarna direkt efter påbörjad fyllning av vattensäckarna.
- Om träd har dött under säsongen (största delen av trädets blad eller barr är bruna under juni-september) ska detta rapporteras till parken via kommunens felanmälningsystem.
- Om trädstöd är trasiga eller det är mycket ogräs inom en radie av 0,5 meter från trädstam, ska detta rapporteras till parken via kommunens felanmälningsystem.
- Om det finns stående vatten nära trädet efter ett regn, så ska trädet inte vattnas vid det tillfället, men dokumenteras som vattnat i det digitala systemstödet.

D.1.6 Gödsling

Gödsling sker i samband med plantering, i övrigt i samråd med beställaren. Gödsling utförs, maj-juli, med gödsel i en promille näringslösning med innehåll av NPK (51-10-43), typ Wallco eller likvärdigt, utblandat i vatten. Gödsling sker vid varje vattningstillfälle.

D.1.7 Beskrining

D.1.7.1 Borttagning stam- och rotskott

På lövträd ska stam- och rotskott ska tas bort. Arbetet ska vara utfört senast 30 augusti. På vissa arter exempelvis Lind kan stam- och rotskott behövas tas bort två gånger per säsong. Stamskotten ska ryckas bort. Vid borttagning två gånger per säsong ska arbetet vara slutfört 30 juni respektive 30 augusti.

D.1.7.2 Borttagning skadade och döda grenar

Avbrutna, skadade och döda grenar upp till 4,6 m avlägsnas kontinuerligt och borttransporteras. All övrig beskärning ska ske under JAS (Juli, Augusti och September)

D.1.7.3 Beskrining av träd, diameter mindre än 20 cm, uppbyggnadsbeskrining

Konkurrerande toppskott, skott med spetsiga grenvinklar och felriktade grenar tas bort. Fläkskador får ej uppstå och tappar ej lämnas kvar. Gallring av grenar som sitter för tätt utföres. Uppstamning utförs till avsedd höjd.

D.1.7.4 Beskärning av träd, diameter större än 20 cm
Beskärning av döda eller skadade grenar, samt i de fall trädgrenar är sikt eller trafikhindrande.

D.1.7.5 Sikt- och trafikhindrande beskärning
Entreprenör ansvarar för att kontinuerligt kontrollera behovet av beskärningsåtgärder. Senast två veckor innan planerad start av beskärningsarbetet ska detta skriftligt anmälas till beställare för godkännande. Anmälan ska utöver startdatum innehålla var de planerade beskärningsarbetena ska utföras.
Siktskymmande och trafikhindrande grenar beskärs vid gång- och cykelvägar, parkeringar samt vid gator och trafikleder. Fri höjd 3,5 m över gång- och cykelväg respektive 4,6 m över gata. Grenar och vegetation som skymmer trafikskyltar och belysning avlägsnas. Arbetet ska vara slutfört varje år senast 31/10 under förutsättning att träden inte påverkas negativt.

D.2 Solitärbuske

Betecknar fristående buskar som har ett prydnadsvärde eller nyttovärde.

D.2.1 Ogräsrensning

Manuell ogräsbekämpning
Främmande föremål avlägsnas innan ogräsrensning Området runt solitärbuskar skall hållas fria från ogräs och annan oönskad vegetation tills busken etablerats sig. Jord hålles ogräsfri inom en diameter på 1 m kring buskar. Ogräsbekämpning skall ske före ogräsets blomning och frösättning och med sådan kontinuitet att ringa mängd ogräs förekommer vid varje rensning. Första ogräsrensningen ska ske innan sista maj. Busken får ej skadas, upptagning av ogräs intill träden görs för hand, lingräsrojare får ej användas. Ogräs med pålrot grävs upp. Flerårigt roto-gräs får ej förekomma. Fröande ogräs får ej ligga kvar. Rens och skräp uppkattas och borttransporteras inom ett dygn.

C.2.2 Putsning

Avbrutna, skadade och döda grenar tas bort.

C.2.3 Bekämpning av sjukdomar och skadedjur

Det åligger entreprenören att rapportera vegetationens sundhetstillstånd och vid angrepp av skadedjur, svampar, virus och dylikt vidtagna åtgärder i samråd med beställaren.

C.2.4 Bevattning

Bevattning sker enligt D.1.4.

E. Trädbevuxen naturmark och skog

Betecknar natur inom stads- och detaljplanelagt område vars huvudsakliga växtlighet består av träd och/eller buskar. Ytorna ska vara lättillgängliga. De har pedagogiska värden och skapar möjligheter till lek och naturupplevelser. Ytorna är av varierande ålder och trädslag. De har betydelse för den biologiska mångfalden.

E.1.1 Tillsyn enligt A.4

F. Vattenanläggning

F.1 Damm och dagvattendike

Betecknar vatten- och bottenzon. Närings- eller kemikalieläckage från omgivande ytor får ej förekomma. Vattenanläggningen ska utgöra en god livsmiljö en mångfald av växter och djur.

F.1.1 Städning

Såväl vatten som botten hålls rena från skräp, främmande föremål m.m. Från kant 3 meter ut.

F.1.2 Tillsyn

Tillsyn ska ske så att översvämningar undviks och förebyggs samt att skräp och främmande föremål inte ligger i vattnet eller på botten så vattenflödet hindras. Denna ska ske under barmarksperioden, vid snösmältning och kraftigt regn.

F.1.2.1 Tillsyn ska även ske gällande eventuell uppkommen erosion i kantzoner. Uppkomna erosioner ska skriftligt omedelbart inrapporteras till beställare.

F.1.2.2 Tillsyn att informationsskyltar finns på plats och är i gott skick ska ske.

F.2 Brunn, trumma, trumöga

Betecknar dikesbrunn och rännstensbrunn på parkmark som ligger längre än 3,5 m från väg och g/c-väg samt trumöga på parkmark. Dagvattenhantering ska fungera väl, så inte olägenheter eller skador på mark uppkommer.

F.2.1 Vår- och höstrengöring

Vår och höst skall samtliga brunnar kontrolleras med avseende på fasta föroreningar i slamficka. Om höjden av fasta föroreningar i brunnen är mer än 20 cm skall rensning ske. Brunnen skall efter behandling vara fri från främmande föremål. Trummor ska rensas med avseende på fasta föroreningar. Arbetet skall vara avslutat före maj respektive oktober månads utgång.

F.2.2 Tillsyn

Tillsyn ska ske så att översvämningar undviks och förebyggs samt att skräp och främmande föremål inte ligger i vattnet, på botten eller för galler så vattenflödet hindras. Denna ska ske under barmarksperioden, vid snösmältning och kraftigt regn. Bräddavlopp och trumögon hålls under uppsikt så att översvämningar undviks och förebyggs.

F.3 Fontän, pumpanläggning

Fontänen ska bidra med en sinnesupplevelse av exempelvis porlande vatten. Vattnet och dess närmaste omgivning ska upplevas ren utan skräp och ogräs, främmande föremål och andra vattenföroreningar som exempelvis alger, växtdelar. Betecknar pump som förser konstgjord vattenanläggning med vatten.

F.3.2 Utsättning och intagning av pump samt övrigt arbete

Fontäner och pumpar startas senast 15 maj. Avstängning skall utföras i sådan tid att sönderfrysning av anläggningen ej sker, dock senast 1 oktober. Pumpar och ledningar åtgärdas för undvikande av sönderfrysningar. Pumpar skall hållas rena så full funktion erhålls. Pump ska märkas med vilken fontän den tillhör och vinterförvaras på Motståndet, Strömvägen 4 om inget annat är överenskommet. Entreprenör ska sätta ut och ta upp pump i anläggningen. Transport till och från förvaringen, lastning och lossning av pump bekostas av entreprenören.

F.3.3 Tillsyn

Fontäner och pumpanläggningar kontrolleras med ett intervall så att full funktion erhålls alla vardagar. Information om skötselrutin för anläggningen ska delges beställaren.

G. Hårdgjord yta

G.1 Grusyta

Betecknar yta belagda med grus, eller stenmjöl. Den ska vara i god kondition. Ytan är avsedd att fungera som exempelvis tydliga gångstråk, väg, grusplaner, parkering. Ogräs får ej störa funktion och utseende. Ojämnheter som kan störa eller hindra funktionen får inte förekomma. Vissa ytor är omgivna av kantstöd som är avsedda för att avgränsa ytan och hålla materialet inom området.

G.1.2 Ogräsrensning

Ogräsbekämpning och sladdning/rivning utförs 2 ggr/säsong. Arbetet ska utföras innan sista juni och sista augusti.

G.1.2.1 Lösgjort ogräs ska omedelbart tas upp och borttransporteras. Ogräs som inte lossnar eller är åtkomligt med maskin tas upp manuellt.

G.1.2.2 Sladdning/rivning skall utföras så att ytan blir jämn utan åsar och gropar. Ytorna, som ej maskinellt kan kommas åt, justeras för hand. Ytan på slitlagret skall doseras så, att avvattnings sker mot brunnar. Ränder eller ansamlingar av lossgjort grus får ej förekomma.

G.1.2.3 Efter sladdning/ rivning ska grusytan kompakteras med vält.

G.1.3 Kantskärning

Kantskärning av begränsningslinjer till omgivande gräsbesådda ytor utförs en gång/år, arbetet utförs innan den sista juni. Begränsningslinjer skall vara jämna och väl markerade. Avvikelse på rak sträcka får inte överskrida 50 mm på 10 m längd. Radier anpassas och avslutas till rak sträcka. Borttaget material ska tas upp och omedelbart borttransporteras.

G.2 Asfaltsyta

Betecknar ytor belagda med asfalt. Vissa ytor är omgivna av kantstöd som är avsedda för att avgränsa ytan. Dessa ska ha god funktion.

G.2.1 Vår- och höstrengöring

Ytan sopas två gånger per år.

Ytan ska efter behandling vara ren från grus, sand, löv och främmande föremål. Med främmande föremål avses även nedfallna grenar och kvistar. Rök- och dammföroreningar ska minimeras i samband med arbetet. Manuell upptagning utförs där maskinellt omhändertagande inte är möjligt, t.ex. vid kantsten, under bänkar och andra svåråtkomliga ytor. Efter denna behandling skall det städade området vara rent.

Lövhantering på hösten. Efter det att huvuddelen av lövet fallit på hösten inleds arbetet med att få bort lövmassorna, vilket utförs erforderligt antal gånger. Löv blåses eller sopas ihop och körs bort.

G.2.2 Ogräsrensning

Ogräsbekämpning utförs 2 ggr/säsong. Arbetet ska vara utfört senast sista juni och sista augusti. Vegetation som ej kan tas bort maskinellt, avlägsnas manuellt.

G.3 Sandyta

Betecknar yta belagda, enligt senaste upplaga av AMA anläggning, Sandyta av strid sand och Sandyta av formbar leksand. Ytan är avsedda för lek. Sandytan ska vara jämna, gropar under gungor eller lekredskap tillåts ej. Sandytan ska vara fri från ogräs och främmande föremål. Vissa ytor är omgivna av sarg som är avsedd för att avgränsa ytan och hålla materialet inom området. Djupet på sanden ska uppfyllas i enlighet med Sis standard SS-EN-1176 senaste upplaga.

G.3.1 Ogräsrensning

Ogräsbekämpning utförs 2 ggr/säsong. Arbetet ska utföras innan sista juni och sista augusti.

Ogräs med pålrot grävs upp. Flerårigt roto-gräs får ej förekomma.

G.3.2 Utjämning av yta

Gropar och ojämnheter ska skottas igen och krattas till. Inga fundament får vara synliga och ska vara täckta med sand enligt Sis standard SS-EN-1176 senaste upplaga.

G.3.3 Fräsning sandyta

Sandlådesanden och övriga sandytor fräses med jordfräs två gånger per år till ett djup av minst 20 cm. Ytan ska före fräsning vara fri från ogräs och främmande föremål. Första fräsning ska påbörjas så fort tjälen gått ur marken och slutföras innan sista juni och andra fräsning får påbörjas tidigast första augusti och slutföras senast sista september.

G.3.4 Tillsyn-rapportering

Entreprenör ska kontrollera sanddjupet så det uppfyller Sis standard SS-EN-1176 senaste upplaga. Vid brister ska detta inrapporteras skriftligt, via kommunens felanmälningsystem, till beställare.

G.4 Flis/barkyta

Betecknar yta belagda med flis/bark. Ytan är avsedd som fallskydd. Flis/ barkyta ska vara jämn, gropar under gungor eller lekredskap tillåts ej. Flis/ barkyta ska vara fri från ogräs och främmande föremål. Vissa ytor är omgivna av sarg som är avsedd för att avgränsa ytan och hålla materialet inom området. Djupet på flis/bark ska uppfyllas i enlighet med Sis standard SS-EN-1176 senaste upplaga.

G.4.1 Ogräsrensning

Ogräsbekämpning utförs 2 ggr/säsong. Arbetet ska utföras innan sista juni och sista augusti. Ogräs med pålrot grävs upp. Flerårigt rotogräs får ej förekomma.

G.4.2 Utjämning av yta

Gropar och ojämnheter ska skottas igen och krattas till. Inga fundament får vara synliga och ska vara täckta med flis/bark enligt Sis standard SS-EN-1176 senaste upplaga.

G.4.3 Luckring

Flis/barkyta ska luckras två gånger per år för att bibehålla fallskyddsegenskaperna längre. Arbetet ska utföras innan sista juni och sista september.

G.4.4 Tillsyn-rapportering

Entreprenör ska kontrollera flis /barkdjupet så det uppfyller Sis standard SS-EN-1176 senaste upplaga. Vid brister ska detta inrapporteras skriftligt, via kommunens felanmälningsystem, till beställare.

G.5 Sten- och plattbelagd yta

Betecknar yta belagd med natursten eller betongplattor. Vissa ytor är omgivna av kantstöd som är avsedda för att avgränsa ytan och hålla beläggningen på plats inom området.

G.5.1 Vår- och höstrensning

Ytan sopas två gånger per år. Ytan ska efter behandling vara ren från grus, sand, löv och främmande föremål. Med främmande föremål avses även nedfallna grenar och kvistar. Rök- och dammföreningar ska minimeras i samband med arbetet. Manuell upptagning utförs där maskinellt omhändertagande inte är möjligt, t.ex.

vid kantsten, under bänkar och andra svåråtkomliga ytor. Efter denna behandling skall det städade området vara rent.

Lövhantering på hösten. Efter det att huvuddelen av lövet fallit på hösten inleds arbetet med att få bort lövmassorna, vilket utförs erforderligt antal gånger. Löv blåses eller sopas ihop och körs bort.

G.5.2 Ogräsrensning

Ogräsbekämpning utförs 2 ggr/säsong. Arbetet ska utföras innan sista juni och sista augusti. Om inte termisk metod används ska vegetation som ej kan sopas bort maskinellt, avlägsnas manuellt och borttransporteras omedelbart tillsammans med övrigt skräp. Inget organiskt material får finnas kvar på ytan efter utfört arbete. Vid uppslag av rotagräs i ytan ska dessa tas bort manuellt så större delen av roten kommer med upp.

G.6 Trappa

Betecknar anlagd yta som består av sättsteg och plansteg. Fogar ska vara fria från vegetation.

G.6.1 Vår- och höstrengöring

Hela ytan skall efter behandling vara fri från skräp, främmande föremål och löv. Efter det att huvuddelen av lövet fallit på hösten inleds arbetet med att få bort lövmassorna, vilket utförs erforderligt antal gånger. Löv blåses eller sopas bort. Ihopsamlade löv transporteras bort. Arbetet skall vara avslutat före maj respektive oktober månads utgång.

G.7 Trall /Trädäck

Betecknar anlagd yta belagda med trä. Ytan ska vara hel och i gott skick samt fria från vegetation.

G.7.1 Städning

Inget fågelträck får finnas på trall/ trädäck. Tillsyn varje vecka. Trädäcket skall rengöras från fågelträck vid behov.

G.7.2 Ogräsrensning

Ogräsbekämpning utförs 2 ggr/säsong i samband med vår och höststädning. Vegetation som ej kan sopas bort maskinellt, avlägsnas manuellt och borttransporteras omedelbart tillsammans med övrigt skräp.

G.7.3 Reparationer

Flisighet slipas av. Trasiga utemöbler repareras. Reparationer som kan utföras med befintligt material skall utföras. Skruvar och spikar som sticker upp skall dras in/slås ner. Markutrustning som lutar ska riktas. Övriga åtgärder och eventuella utbyten sker i samråd med beställaren.

H. Markutrustning

H.1 Fallskyddsplattytta eller Gjuten fallskyddsytta

Betecknar yta belagd med stötdämpande underlagsplattor eller helgjuten fallskyddsmatta. Ytan ska vara i god kondition och fri från skräp för att uppfylla avsedd funktion.

H.1.1 Städning

Ytorna sopas eller sugas rena från grus, sand och främmande föremål. Städning inom lekplatser sker kontinuerligt, vilket innebär att en del ytor måste städas dagligen vissa tider på året. Med skräp avses även nedfallna grenar och kvistar. På lekområden ägnas särskild uppmärksamhet åt vassa föremål, djurspillning, cigarettfimpar, glas m.m. Önskad vegetation tas bort.

H.2 Lekutrustning, se K Lekplats

H.3 Fast parksoffa, bord och bänkbord

Betecknar fasta utemöbler. Utrustningen ska vara i god kondition för att optimal funktion och livslängd ska uppnås. Den ska vara hel och riktad, ytskikten ska vara rena och väl ytbehandlad.

H.3.1 Rengöring

Rengöring av fasta och lösa utemöbler ska göras på våren innan maj månads utgång. Rengöringen ska därefter göras ytterligare 3 gånger per år. Efter avtorkningen skall soffan eller bänken vara ren från damm och nedsmutsande beläggningar.

(H.3.2) Klottersanering

Klottersanering utförs vid behov efter samråd med beställaren.

H.3.3 Reparationer

Trasiga utemöbler repareras. Reparationer som kan utföras med befintligt material skall utföras. Skruvar och spikar som sticker upp skall dras in/slås ner. Markutrustning som lutar ska riktas. Övriga åtgärder och eventuella utbyten sker i samråd med beställaren.

H.3.4 Slipning

Flisighet slipas av.

H.4 Lös parksoffa

Betecknar lösa utemöbler. Utrustningen ska vara i god kondition för att optimal funktion och livslängd ska uppnås. Den ska vara hel och riktad, ytskikten ska vara rena och väl ytbehandlade. Lösa soffor ska stå på anvisad plats.

H.4.1 Rengöring

Rengöring av lösa utemöbler ska göras på våren innan maj månads utgång i samband med utplacering. Rengöringen ska därefter göras ytterligare 3 gånger per år. Efter avtorkningen skall soffan eller bänken vara ren från damm och nedsmutsande beläggningar.

H.4.2 Flyttning och förvaring

Sofforna skall under vinterperioden förvaras i beställarens lagerlokal på Motståndet, Strömvägen 4. Transport till och från förvaringen, lastning och lossning av sofforna bekostas av entreprenören. Sofforna placeras ut enligt karta eller annan anvisning. Soffor som flyttas av obehöriga återställs till ursprungligt läge 1 gång/vecka.

(H.4.3) Klottersanering

Klottersanering utförs vid behov efter samråd med beställaren.

H.4.4 Reparationer

Trasiga utemöbler repareras. Reparationer som kan utföras med befintligt material skall utföras. Skruvar och spikar som sticker upp skall dras in/slås ner. Markutrustning som lutar ska riktas. Övriga åtgärder och eventuella utbyten sker i samråd med beställaren.

(H.4.5) Ytbehandling

Ytbehandling av utemöbler utförs efter beställning. Byte av utemöbler sker i samråd med beställaren.

H.5 Hundlatrin

Betecknar kärl avsedda för hundbajs. De ska vara hela och riktade, ytskikten ska vara rena. Information om var hundbajspåsar ska slängas ska tydligt framgå. Hundlatrinen får inte stå överfulla eller trasiga. Hundlatrinen ska vara lättillgängliga och säker att ta sig till under hela snö- och halksäsongen.

H.5.1 Tömning

Tömning sker i erforderlig omfattning.

H.5.2 Tillsyn

Hundlatrinen skall hållas under kontinuerlig tillsyn, så att kärlen inte står fulla eller trasiga.

(H.5.3) Klottersanering

Klottersanering utförs vid behov efter samråd med beställaren.

H.5.4 Reparationer

Skadade delar byts ut. Det är entreprenörens ansvar att genast rapportera in fel i samband med kontinuerlig tillsyn. Nya delar tillhandahålls av beställaren. Delarna avhämtas av entreprenören

H.5.5 Snöröjning

Plogvall skall brytas senast första vardagen efter snöfallet.

H.5.6 Sandning

Då det föreligger risk för halka ska sträckan från plogad väg eller g/c- väg till hundlatrinen sandas. Sandning sker i erforderlig omfattning.

H.6 Papperskorg

Betecknar kärl avsedda för skräp. Utrustningen ska vara i god kondition för att optimal funktion och livslängd ska uppnås. De ska vara hela och riktade. Ytskikten ska vara rena.

H.6.1 Tillsyn

Papperskorgen skall hållas under kontinuerlig tillsyn, så att kärlet inte står full eller trasigt. Tillsyn ska ske 1 gång/vecka maj - oktober, övrig tid varannan vecka.

H.6.2 Tömning

Tömning av papperskorg skall ske i erforderlig omfattning så att den inte står överfull. Det får ej heller ligga skräp utanför, i direkt närhet till papperskorgen. Detta ska samlas upp och borttransporteras vid samma tillfälle.

H.6.3 Rengöring

Rengöring av papperskorg ska göras på våren innan maj månads utgång. Efter avtorkningen skall papperskorgen vara ren från damm och nedsmutsande beläggningar.

(H.6.4) Klottersanering

Klottersanering utförs vid behov efter samråd med beställaren.

H.6.5 Reparationer

Skadade delar byts ut. Skruvar som sticker upp skall dras in. Markutrustning som lutar ska riktas. Nya delar tillhandahålls av beställaren. Delarna avhämtas av entreprenören.

H.7 Konstverk och monument

Utrustningen ska vara i god kondition för att optimal funktion och livslängd ska uppnås. De ska vara hela och riktade. Ytskikten ska vara rena.

H.7.1 Tillsyn

Konstverk och monument skall hållas under kontinuerlig tillsyn, så att de inte står nerklotttrade, smutsiga eller trasiga.

H.7.2 Rengöring

Rengöring av konstverk och monument ska göras vid behov.

(H.7.3) Klottersanering

Klottersanering utförs vid behov efter samråd med beställaren.

H.8 Uppsättnings- och nertagningsarbete

H.8.1 Julgran

Julgranen införskaffas av entreprenören samt sätts upp och förses med, av beställaren tillhandahållen, ljusslinga. Julgranen ska storleksmässigt vara anpassade för platsen till en minimihöjd av 10 meter. Under perioden skall granarna och ljusslingorna hållas under kontinuerlig tillsyn, sling-eller lampbyten samt eventuella reparationer av elektrisk utrustning skall utföras. Beställare tillhandahåller utbytesslingor eller lampor. Upprätning av granen ska ske om den hamnat ur sin raka position. Uppsättning skall vara klar före första advent och tas ner direkt efter Tjugondag Knut.

K. Lekplats

Betecknar område som regelbundet eller säsongsvist används för spontan eller organiserad lek. Lekplatsens utrustning, markmaterial och vegetation ska vara i gott och säkert skick.

K.1 Tillsyn

Lekutrustningen skall hållas under kontinuerlig tillsyn, varje vecka, året runt, så att risk för olyckor minimeras. Tillsynstillfällen dokumenteras och redovisas skriftligen till beställaren månadsvis.

Lekutrustningen säkerhetsbesiktas årligen av beställaren

K.2 Sanering

Utöver städning ska sanering ske på lekplats vid exempelvis uppkomna fekalier, spyor eller andra föroreningar.

(K.3) Klottersanering

Klottersanering utförs vid behov efter samråd med beställaren.

K.4 Reparationer

Trasiga lekredskap repareras omgående. Mindre reparationer som kan utföras med befintligt material skall utföras. Skruvar och spikar som sticker upp skall dras in/slås ner. Flisig- och stickig yta slipas av. Övriga åtgärder och eventuella byten av lekutrustning sker i samråd med beställaren.

K.5 Slipning

Flisighet på lekutrustnings trämaterial slipas av

L. Vägslåtter

L.1 Generellt

Säljaren ska orientera sig om förhållanden på områdena under barmarkssäsongen. Detta gäller speciellt fria höjder vid viadukter, trånga passager och speciella dragningar av yta som ska slås. Allt arbete ska bedrivas på sådant sätt att hänsyn ges till medborgare i så hög grad som möjligt.

L.1.1 Besiktning

Säljaren ska besikta av samtliga områden inför kommande slåttersäsong. Besiktning ska utföras under maj månad varje år. Besiktningsdokumentationen ska innehålla fel, brister och synpunkter som kan innebära skador på material, fordon och tredje man samt områden som är i behov av renhållning (städning). Säljaren ska använda sig av besiktningsdokumentation som köparen tillhandahåller. Besiktningsdokumentationen ska lämnas in senast den 1 juni respektive år.

L.1.2 Rapportering

L.1.2.1 Grövre sly

Säljaren ska löpande, skriftligt rapportera in till beställare platser där behov av röjning finns av grövre sly som inte kan slås med slaghack eller slagslåttermaskin.

L.1.3. Ytor för slåtter

L.1.3.1 Vägslåtteryta längs gator och vägar

Vägslåtter inkluderar all vegetation som är en årstillväxt eller yngre inom vägområdet exempelvis bakom samt runt vägräcken, lyktstolpar, skyltfundament, busshållplatser eller andra konstruktioner. Betecknar ytor 0–8 m från väggkant, horisontellt räknat, enligt kartmaterial och illustration. Slagbredd kan variera utifrån omkringliggande vegetation, andra hinder eller fastighetsbegränsningar. De slagna ytorna ska ge fri sikt och de får inte växa igen med sly. All vegetation ska vara slagen inom hela dikesområdet.

L.1.3.1.1 Slåtter

Slåtter sker med vertikalt roterande slagor (slaghack eller slagslåttermaskin). Buskröjare eller liknande redskap med horisontellt roterande kedjor får normalt inte nyttjas, men kan få användas på ytor som är lämpliga efter skriftlig överenskommelse med beställare.

Ytorna slås en gång per år med början 1 augusti och slåttern ska vara avslutad den 30 september, om inte annat skriftligen överenskommit med beställare. All

avslagen vegetation får ligga kvar. Efter utförd slåtter får vegetation vara max. 15 cm över befintlig markyta.

Åverkan på trädkronor och stam samt på fasta hinder får inte förekomma i samband med slåtter. Säljaren är ersättningsskyldig för alla typer av skador som uppkommer på park- och gatuträd samt fasta hinder. Gällande träden sker skadeersättningen enligt Gator och parkers vitesmall, se bilaga "Vitesmall för skador på träd – vägslåtter".

Gällande skador på fasta hinder är säljaren ersättningsskyldig för den faktiska reparationskostnaden. Eventuella skador ska skriftligen rapporteras in till beställare samma dag som skadan sker. Säljaren ska åtgärda eventuella skador och skriftligen rapportera till beställare när de är utförda. Beställare ska därefter godkänna utförd åtgärd.

L.1.3.1.2 Manuell röjning/puts

Röjning/puts vid hinder (gäller både träd och fasta hinder som exempelvis lyktstolpar, räcken, plank) utförs i samband med slåttern. Vägslåtterytor vid och runt trädrader, enstaka träd eller trädgrupper där maskinell slåtter ej är möjlig ska röjas/putsas manuellt så hela avtalade vägslåtterytan blir slagen. Lingräsrojäare eller röjsåg får ej användas mot trädstammar. Puts runt trädstammar utförs manuellt.

L.1.3.2 Vägslåtteryta längs gång- och cykelvägar

Vägslåtter inkluderar all vegetation som är en årstillväxt eller yngre inom vägområdet för gång- och cykelvägar, exempelvis bakom samt runt vägräcken, lyktstolpar, skyltfundament, busshållplatser eller andra konstruktioner. Betecknar ytor 0–8 m, från väggkant, horisontellt räknat, enligt kartmaterial och illustration. Slagbredd kan variera utifrån omkringliggande vegetation, andra hinder eller fastighetsbegränsningar. De slagna ytorna ska ge fri sikt och de tillåts inte växa igen med sly. All vegetation ska vara slagen inom hela dikesområdet.

L.1.3.2.1 Slåtter

Slåtter sker med vertikalt roterande slagor (slaghack eller slagslåttermaskin). Buskröjare eller liknande redskap med horisontellt roterande kedjor får normalt inte nyttjas, men kan få användas på ytor som är lämpliga efter överenskommelse med beställare.

Ytorna slås en gång per år med början 1 augusti och slåttern ska vara avslutad den 30 september, om inte annat skriftligt överenskommit med beställare. All avslagen vegetation får ligga kvar. Efter utförd slåtter får vegetation vara max. 15 cm över befintlig markyta.

Åverkan på trädkronor och stam samt på fasta hinder får inte förekomma i samband med slåtter. Säljaren är ersättningsskyldig för alla typer av skador som uppkommer på park- och gatuträd samt fasta hinder. Gällande träden sker skadeersättningen enligt Gator och parkers vitesmall, se bilaga "Vitesmall för skador på träd – vägslåtter".

Gällande skador på fasta hinder är säljaren ersättningsskyldig för den faktiska reparationskostnaden. Eventuella skador ska skriftligen rapporteras in till beställare samma dag som skadan sker. Säljaren ska åtgärda eventuella skador och skriftligen rapportera till beställare när de är utförda. Beställare ska därefter godkänna utförd åtgärd.

L.1.3.2.2 Manuell röjning/puts

Röjning/puts vid hinder (gäller både träd och fasta hinder som exempelvis lyktstolpar, räcken, plank) utförs i samband med slåttern. Vägslåtterytor vid och runt trädrader, enstaka träd eller trädgrupper där maskinell slåtter ej är möjlig ska röjas/putsas manuellt så hela avtalade vägslåtterytan blir slagen. Lingräsrojäare eller röjsåg får ej användas mot trädstammar. Puts/röjning runt trädstammar utförs manuellt.

(M.) Kompletterande arbeten, tilläggsarbeten

Är arbeten som kan förekomma och beställs skriftligt via exempelvis arbetsorder av beställaren som tex reparationer av lekutrustning, soffor, bänkar eller bord, extra städning, slyröjning, plantering av växter, mindre markarbeten.